

(Прес РС, 20.3.2012)

Две недавне посете из суседне Хрватске у БиХ - једна врло кратка, а друга само најављена - изазвале су велику пометњу у престолу Сарајева. Ради се о гостовању новог хрватског премијера Зорана Милановића и повратку старог хрватског заточеника Фикрета Абдића. Милановића и Абдића, бар наизглед, баш ништа међусобно не повезује сем ове временске коинциденције и негодовања владајуће бошњачке политичке елите. Зашто се љуте у Сарајева? У првом случају, зато што је Милановић више гестом него речју изразио подршку својој објективно угроженој „дијаспори“ и не мање јасно показао да братску партију бошњачких социјалдемократа на власти сматра виновником њихове националне неравноправности.

У другом случају, зато што је харизматични Фикрет Абдић - Бабо, по изласку из затвора у Риједи, пред три хиљаде својих следбеника који су допутовали из Кладуше изразио намеру да се врати у Цазинску крајину и обнови „Агрокомерц“, а у Сарајева га сматрају националним издајником и ратним злочинцем. Ипак, какве везе имају Зоран и Бабо?

Они који дубоко памте сетиће се драматичне ситуације у БиХ од пре скоро 20 година која је била врло слична данашњој. У ратну јесен 1993. муслимани су прекинули савез са Хрватима и Армија БиХ је отворила фронт према ХВО-у. У исто време Фикрет Абдић се одвојио од Алијине Босне и прогласио АПЗБ (Аутономна покрајина Западна Босна) како би барем своје цазинске муслимане спасао од самоубилачког авантуризма централе у Сарајева. Разапет између двају фронта, против Срба и Хрвата, Изетбеговић је ушао и у трећи сукоб, са сународницима у Зеленој Крајини, и довео Армију БиХ и муслимански народ пред колапс, од кога их је спасла само муњевито координисана интервенција САД-а и Немачке у форми Вашингтонског споразума.

Потписујући га под међународном притиском, Туђман и Изетбеговић су

муслиманско-хрватски сукоб претворили у обновљени ратни савез против надмоћних Срба, који је кулминирао у заједничком бошњачко-хрватском ентитету. Растерећена и ојачана муслиманска Армија БиХ је оружјем крваво угушила Абдићеву АПЗБ и тако своју једину ратну победу, која јој је вратила самопоуздање, остварила против сународника у Цазинској крајини.

Вашингтонским споразумом босанско-херцеговачки Хрвати су били по други пут жртвовани. Као што су на референдуму 1992. гласали за независну БиХ по тактичком налогу Загреба, тако су и у Федерацију БиХ ушли Туђмановом преваром да ће „већи ентитет“ после рата ући у конфедерацију са Хрватском. Отуда се већ првих година мира јавља њихов жал за током рата створеном Хрватском Републиком Херцег-Босном (ХР ХБ), која ће свих послератних година остати њихов политички циљ, редизајниран као „трећи ентитет“, „хрватска аутономија“, „заједница кантона са хрватском већином“, „хрватско веће“ и сл. Бошњаци су, опет, са своје стране, све време много више радили на успостављању доминације већине у већем ентитету, него на томе да се Хрвати у Федерацији БиХ осећају као равноправне комшије у заједничкој кући и тако им само повећавали фрустрације. А оно што су доживели под влашћу СДП-а, са Жељком Комшићем, „платформашима“ и сличним наивно дрским манипулацијама Златка Лагумџије, прелило је чашу и први пут од рата изазвало међународно разумевање за угроженост хрватске мањине.

Но, под сарајевском влашћу нису ништа боље прошли ни у рату поражени сународници и истоверници у Цазинској крајини. Уместо манифестација братског праштања и помирења, те приоритетних улагања у обнову „Агрокомерца“, који је био жила куцавица Цазинске крајине, војном и политичком вођству АПЗБ је суђено због велеиздаје и злочина, народ тог краја је стигматизован, а регија социјално-економски дискриминисана и запуштена. Занемарена је специфична традиција њене самосталности и колективно сећање на Мују Хрњицу и Хуску Миљковића, на које се директно надовезује успон и пад творца великокладушког привредног чуда. Зато је највећа казна за тај сиромашни и изоловани свет било дугогодишње тамновање њиховог Бабе, али сразмерно томе и његов повратак улива и не мању наду. Већ сама Бабина харизма, коју фанатично следи десетак хиљада људи, представља респектабилан привредни потенцијал. Да је то и озбиљан политички капитал, у Сарајеву с правом страхују, али компликације које му праве с личним документима да би га зауставили могу само да убрзају и увећају неизбежна превирања у бившој АПЗБ.

Зоран Милановић и Фикрет Абдић у БиХ

Пише: Ненад Кеџмановић
уторак, 20 март 2012 22:25

